Załącznik nr 2 do zarządzenia nr.25/2024
z dnia
31.07.2024 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH (wersja skrócona – dla Małoletnich) W CENTRUM ADMINISTRACYJNYM PLACÓWEK OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH UL. 74 GPP 2A 42-700 LUBLINIEC ORAZ W JEDNOSTKACH PODLEGŁYCH – PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NR 1,2 i 3

Karta przeglądu i historii zmian w dokumetacji

Lp.	Data	Zakres zmian	Opracował	Zatwierdził

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich:

1) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606 ze zm.);
2) Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
4) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);
5) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1089 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.);
6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Słownik pojęć

Ilekroć w niemniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

1) **Dyrektorze Jednostki – należy przez to rozumieć Dyrektora Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo Wychowawczych z siedzibą ul. 74 GPP 2a, 42-700 Lubliniec oraz w jednostkach podległych tj. Placówkach Opiekuńczo Wychowawczych nr 1,2 i 3;**
2) **Jednostce – należy przez to rozumieć;**
3) **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, reprezentowanym przez Dyrektora z siedzibą ul. 74 GPP 2a, 42-700 Lubliniec oraz w jednostkach podległych tj. Placówkach**

Opiekuńczo Wychowawczych nr 1, 2 i 3 dalej zwane - Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych);

4) **pracowniku –** należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy o wolontariacie, umowy praktyki studenckiej,

5) **partnerze współpracującym z Jednostką** – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie jednostki na mocy odrębnych przepisów;

6) **podopiecznym** – należy przez to rozumieć każdą osobę przebywająca w jednostce na mocy postanowienia sądu, w ramach interwencyjnego przyjęcia lub za skierowaniem organu nadrzędnego,

7) **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia przy czym: dziecku, małoletnim, wychowanku lub uczestniku – należy rozumieć osoby do ukończenia 18 roku życia (zarówno dziewczęta jak i chłopców), którzy znajdują się pod opieką prawną Jednostki przy czym czytając niniejszy akt należy uwzględniać w odniesieniu do ww. osób również klasyfikację prawną, zgodnie z którą:

   a) w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji, osoba która nie ukończyła 18 lat określana jest jako osoba nieletnia,

   b) w zakresie postępowania o czyny karalne małoletni jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem lat 17,

   c) w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych małoletnim jest osoba, względem której takie środki zostały orzeczone (choćby ukończyła ona 18 lat), nie dłużej jednak niż do osiągnięcia wieku 21 lat.

8) **opiekunie małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy;

9) **przedstawiciel ustawowy** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawny (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);

10) **zgodzie opiekuna małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego lub jego prawnego opikuna. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;

11) **krzywdzeniu małoletniego** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika jednostki lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:

a) **przemoc fizyczna** – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,

b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

c) **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania.

e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru;

12) **dane osobowe małoletniego** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego;

13) **osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora, pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;

14) **osobie odpowiedzialnej za Internet** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora Jednostki pracownika, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez małoletnich na terenie Jednostki.

15) **opiekunie** – – należy rozumieć przez to opiekuna prawnego w rozumieniu art. 145-177 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

WPROWADZENIE

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, reprezentowanym przez Dyrektora z siedzibą ul. 74 GPP 2a, 42-700 Lubliniec oraz w jednostkach obsługiwanych tj. Placówkach Opiekuńczo -Wychowawczych nr 1,2 i 3** jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik jednostki traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Pracownik, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji. Niniejszy dokument skierowany jest do małoletnich podopiecznych **Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Lublińcu.** Dokument został zredagowany, by zyskać poczucie pewności, że zawsze będziemy podejmowali wszelkie możliwe działania, aby zapobiegać krzywdzeniu dzieci - małoletnich. Dokument oraz wprowadzone na jego podstawie działania zapewnić mają, że żaden z pracowników (również niepedagogicznych) lub współpracowników w tym także wolontariuszy, stażystów, praktykantów, kontrahentów, nie będzie podejmował zachowań, które umożliwiałyby krzywdzenie dzieci, ani działań, które mogłyby zostać błędnie zinterpretowane przez dzieci, ich rodziny lub innych dorosłych, jako akty krzywdzenia lub zachowania prowadzące do krzywdzenia. Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników jednostki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, poprzez wspieranie go w rozwoju i rozpoznawanie jego potrzeb. Pracownicy traktują Małoletniego z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie.

Dziecko jest traktowane jako pełnoprawny mały człowiek, z pełnią swoich potrzeb, możliwości, lęków, mający prawo być tym, kim jest. Społeczeństwo dorosłych, znajdujące się w Jednostce powinno zapewnić realizację wszystkich praw dziecka – by tworzyć warunki jego pełnego rozwoju. Pracownicy jednostki, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz własnych kompetencji.

Istotnym działaniem podejmowanym w **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, reprezentowanym przez Dyrektora z siedzibą ul. 74 GPP 2a, 42-700 Lubliniec oraz w jednostkach obsługiwanych tj. Placówkach Opiekuńczo Wychowawczych nr 1,2 i 3** jest tworzenie warunków do skutecznej pomocy w sytuacjach dla Ciebie trudnych, w sytuacjach w których możesz doznawać krzywdzenia bądź przemocy wobec siebie, a także w sytuacjach kiedy jesteś świadkiem takich zachowań wobec Twoich koleżanek i kolegów.

Pamiętaj, iż:

- Masz prawo do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem.
- Prawo do ochrony przed przemocą oznacza, że bicie i poniżanie, krzywdzenie psychiczne, znęcanie się, okrutne i poniżające traktowanie są niedopuszczalne i karalne.
- Nikt nie ma prawa Cię bić, prześladować, czy wykorzystywać w celach seksualnych.
- Masz prawo do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego.
- Nikt nie ma prawa Cię dotykać w sposób, którego sobie nie życzysz i nakłaniać lub zmuszać do kontaktów seksualnych.
- Nikt nie ma prawa angażować Cię w produkcję narkotyków i handel nimi ani zmuszać czy namawiać do ich zażywania. Policja, pracownicy Jednostki i inne służby mają za zadanie chronić Cię przed dostępem do nich.
- Masz prawo do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania, nikt nie może siłą zmuszać Ciebie do zrobienia czegoś, a zwłaszcza czegoś złego. Nikt też nie może Ciebie zmuszać do pracy ponad siły ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób.
- Masz prawo do życia bez przemocy i poniżania. Nikt nie może Cię bić ani znęcać się nad Tobą w inny sposób.
- Masz też prawo do szukania wszelkiej pomocy, zawsze,gdy jesteś krzywdzony.

Dla zapewnienia Twojego bezpieczeństwa wypracowano bardzo ważny dokument – „Standardy ochrony małoletnich”. Jest on wyrazem troski o Twoją ochronę w sytuacjach, w których czujesz się skrzywdzony. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Twoją godność oraz o Twoje dobro fizyczne i psychiczne.

Opracowanie Standardów ochrony małoletnich w **Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówkach,** zostało zobowiązane przez państwo. Uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony małoletnich (osób do 18 roku życia) przed przemocą fizyczną, w tym seksualną, przemocą psychiczną, edukacyjną, materialną czy – coraz powszechniejszą – cyberprzemocą.

W naszym **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówkach** obowiązują Standardy ochrony małoletnich w wersji pełnej (zupełnej) oraz w wersji skróconej przeznaczonej właśnie dla Ciebie.

Prosimy Cię pamiętaj, aby przebywając w Placówce Zachowywać się z kulturą.

- Szanować innych w tym swoich rówieśników.
- Przestrzegać obowiązujących zasadą i reguł porządkowych.
- Wykonywać polecenia naszego Personelu.

Chcemy abyś wiedział, przeczytaj to uważnie:

Jeżeli spotkało Cię w **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówce**, coś, czego nie akceptujesz, coś co Cię niepokoi, martwi, smuci, albo ktoś Cię skrzywdził lub zachował w sposób nieodpowiedni, albo w sposób, którego nie akceptujesz, śmiało możesz nam o tym powiedzieć i poprosić o pomoc każdego z pracowników w szczególności Wychowawcy lub wyznaczonego Koordynatora. Postaramy się rozwiązać ten problem w taki sposób, abyś był bezpieczny.

Przemoc fizyczna

- To przemoc, w wyniku której doznajesz faktycznej fizycznej krzywdy lub jesteś nią potencjalnie zagrożony.
- Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko.
- Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś.

Przemoc emocjonalna

- Przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.
- Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, upokarzanie, straszenie, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem/opiekunem a dzieckiem.
- Przemocą jest także nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, a także sytuacja, gdy dziecko jest świadkiem przemocy.

Przemoc seksualna

- Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15 roku życia.
- Włączanie dziecka w aktywność seksualną: którą nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
- Aktywność seksualna między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- Kontakt fizyczny (dotykanie intymnych części ciała, penetracja).
- Bez kontaktu fizycznego — ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania i skłaniania do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w Internecie w celu nawiązania kontaktu).
- Komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.

Zaniedbanie

- Niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka. Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i schemat funkcjonowania, w którym rodzic/opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrostanu dziecka.
- Może to dotyczyć takich obszarów jak: zdrowie, edukacja, rozwój emocjonalny, odżywianie, schronienie i bezpieczne warunki życia.

ZAWSZE MOŻESZ LICZYĆ NA PRACOWNIKÓW W SZCZEGÓLNOŚCI WYCHOWACÓW

CZĘŚĆ I
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW Z MAŁOLETNIMI MAŁOLETNIMI

1. Zasady ogólne:

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małolenich podczas pobytu w **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówce**, Zasady bezpiecznych relacji personelu obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy, praktykantów, współpracowników, kontrahentów.

2. **Obszar:** Zakaz stosowania przez pracowników jakiejkolwiek formy przemocy wobec małoletniego, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. **Pracownicy Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz danej Placówki** nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy są przez nich traktowani sprawiedliwie. Pracownicy nie dzielą i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
2. Nie wykorzystują wobec uczestników zajęć relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej, np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
4. Nie stosują żadnej formy przemocy psychicznej wobec podopiecznych, np. takiej jak:
    a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu w grupie,
    b) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
    c) wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
    d) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
    e) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających małoletnich rysunków, zdjęć i filmów;
    f) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających uczniów materiałów.
5. Nie stosują naruszających godność wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
    a) nie czynią komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym,

b) nie stosują dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,

c) nie stosują wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,

d) nie piszą do uczestników wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,

e) nie publikują żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o uczestnikach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanych stron,

f) nie wdają się w prywatne rozmowy w mediach społecznościowych, nie zamieszczają komentarzy i nie udostępniają zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście, które mogłyby uczniom wyrządzić krzywdę.

6. Nie naruszają nietykalności osobistej.
7. Nie zachowują się wobec małoletnich w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny.
8. Nie zmuszają uczestników do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
9. Nie prowokują nieodpowiednich kontaktów.
10. Informują małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
11. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie uczestnika zapewniają obecność innej osoby dorosłej.

2.1 **Obszar:** Kontakt pracowników z małoletnimi.

Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach statutowych

1. Pracownicy traktują małoletniego podmiotowo.
2. Kontakt pracowników nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt z małoletnim powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
4. Pracownicy nie zapraszają małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotykają się z nimi prywatnie poza godzinami pracy, chyba że wynika to z działań statutowych Jednostki.
5. Pracownicy nie nawiązują kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktują się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
6. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy lub wyznaczona forma komunikacji w Jednostce) a opiekunowie prawni małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

CZĘŚĆ II
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI
ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

2.2 Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku.

2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie i regulaminach w **Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówce**.

3. Małoletni uznają prawo innych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na:pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć,orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.

4. Zachowanie i postępowanie wobec kolegów nie narusza ich poczucia godności osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.

5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia,wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.

7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

8. W kontaktach między sobą małoletni nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.

9. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresjii przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.

10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.

11. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalnościi wulgarności oraz informowania pracowników o zaistniałych zagrożeniach.

12. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego lub pracownika jakiejkolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującyymi wewnętrznymi procedurami).

2.3 Niedozwolone zachowania małoletnich

1. Niedozwolone jest stosowanie niżej wymienionej agresji i przemocy wobec innych osób:

a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
- ✓ wymuszenia;
- ✓ napastowanie seksualne;
- ✓ nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- ✓ fizyczne zaczepki;
- ✓ zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- ✓ rzucanie w kogoś przedmiotami;

b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- ✓ obelgi, wyzwiska;
- ✓ wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- ✓ bezpośrednie obrażanie ofiary;
- ✓ plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
- ✓ groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- ✓ poniżanie;
- ✓ wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- ✓ pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
- ✓ wulgarne gesty;
- ✓ śledzenie/szpiegowanie;
- ✓ obraźliwe SMS-y i MMS-y;
- ✓ wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- ✓ telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;

- ✓ niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
- ✓ straszenie;
- ✓ szantażowanie i inne negatywne zachowania.

CZĘŚĆ III
ZASADY
TWOJEGO POSTĘPOWANIA
W SYTUACJI W KTÓREJ DOZNAJESZ KRZYWDY
(procedury interwencyjne)

Rodzaj krzywdy
Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec małoletniego

Opis sytuacji:

Ktoś przez DŁUŻSZY CZAS stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną:

atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.

Przemoc słowną:

obelgi, bezpośrednie obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

Przemoc psychiczną:

poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania" (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; gapienie się; szantażowanie.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym pracownikowi – wychowawcy. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym dyrektora Centrum lub wyznaczonego Koordynatora. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także Twojego opiekuna prawnego o tym, co Cię spotyka.

2. Pracownik, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z osobą dorosłą, opiekunem prawnym, jeśli wyrażą oni wolę uczestniczenia w postępowaniu wyjaśniającym.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, realizowane będą zgodnie ze swoim statutem i obowiązującymi regulaminami, bezzwłoczne podjęcie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika, który zaobserwował fakt jakiejkolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.

Rodzaj krzywdy

Celowe zniszczenie lub kradzież Twojej rzeczy

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy pracownikowi - przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.

2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim opiekunom prawnym .

Działania Centrum Administracyjnym Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki,

- *zgodnie ze swoim statutem stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego opiekunem prawnym - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.*

- *Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, poinformuje opiekuna prawnego o kradzieży lub zniszczeniu należącej do Ciebie rzeczy oraz przekaże informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji lub innego organu właściwego.*

Rodzaj krzywdy
Przemoc która jest stosowana wobec Ciebie

Jeżeli dzieje Ci się jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne, zgodne z zakresem swoich kompetencji działania, mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak pracownicy zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Przemoc – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną – np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,

c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące twoje cierpienie,

d) ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Możesz ujawnić wybranemu pracownikowi, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że pracownik obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji dyrektor lub wyznaczony Koordynator, Psycholog lub Wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą, w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania:

Każdy pracownik ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie podejmie interwencję w Twojej sprawie. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

***Pamiętaj**, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Pracownicy dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.*

W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, pracownik powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. **Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza**, *ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję lub innego organu państwa. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty" – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.*

Do wszczęcia procedury „Niebieskie karty" nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Rodzaj krzywdy
Nierówne traktowanie – dyskryminacja małoletniego

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Powodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne.

Przejawy dyskryminacji: ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiekolwiek innej przyczyny.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Porozmawiaj z pracownikiem, któremu ufasz i opowiedz szczerze o tym, czego, i z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić pracownika jednostki o pomoc i interwencję w tej sprawie.

2. Poinformuj także swoich opiekunów prawnych o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.

3. Zasięgnij w Jednostce porady wychowawcy, psychologa lub powołanego koordynatora, opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pracownik zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.
4. Twoi opiekunowie prawni i Ty możecie zwrócić się pomoc także do organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką praw dziecka.

5. W przypadku nieotrzymania pomocy ze strony **Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub danej Placówki**, Twój opiekun prawny może zgłosić sprawę do właściwego organu np. policji, sądu, ośrodka pomocy społecznej lub do Rzecznika Praw Obywatelskich lub Rzecznika Praw Dziecka.

Rodzaj krzywdy
Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiejkolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.

2. Zgłoś ten fakt pracownikowi jednostki

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

Pracownik wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, pracownik poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich pracownikowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.

4. Pracownik wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy pracownik podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy.

Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone środki dyscyplinujące.

5. Pracownik może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich opiekunów prawnych lub nawet policję

Działania:

Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego, powinno powiadomić się odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy sprawcy cyberprzemocy).

Pamiętaj:

•że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;

•że pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pracowników, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Pracownicy będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Bedą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.

Rodzaj krzywdy
Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Rodzaj krzywdy**: Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu**

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów. Jest to niebezpieczne zjawisko, ponieważ raz wysłane treści mogą zostać zapisane i użyte w dowolny sposób. Mogą też trafić w ręce niepowołanych osób i stają się narzędziem cyberprzemocy: szantażu czy zastraszania osoby, która się na nich znajduje. Mogą zostać przesłane innym osobom bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu:

1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.

2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy.

Ścieżka Twojego postępowania

Jeśli Ty i/lub Twoi opiekunowie uznają, że jesteś ofiarą sekstingu:

1. Opowiedz o nim dokładnie pracownikowi Placówki, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej - przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy. Ponieważ seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie.
3. Przekaż zebrane materiały dyrektorowi lub koordynatorowi.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

- *zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie sprawcy. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozesłanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.*
- *Biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformuje o zdarzeniu Twoich opiekunów prawnych;*
- *Jeżeli celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do dyrekcji. Przedstawione zostaną sprawcom dowody, okoliczności zdarzenia, konsekwencje, jakimi skutkuje takie zachowanie. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące.*

4. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie – ofiary sekstingu, z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka Twojego postępowania

Jeżeli ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminujące, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy - fałszywe wiadomości

1. Zgłoś ten fakt opiekunowi prawnemu albo pracownikowi któremu ufasz.

2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy opiekunów prawnych i pracowników. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich opiekunów prawnych, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. Dowody odgrywają kluczowe znaczenie w identyfikacji sprawców.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

- *Powiadomi Twoich opiekunów prawnych o zaistniałym zdarzeniu.*
- *We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.*
- *Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.*
- *Po ustaleniu sprawcy zostanie przeprowadzona rozmowa z nim oraz jego rodzicami lub opiekunami prawnymi.*
  W trakcie rozmowy sprawcy zostanie uświadomienia szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
- *Zastosuje wobec sprawcy ustalone w statucie środki dyscyplinujące.*
- *Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, złoży zawiadomienie na policję.*

3. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem lub psychologiem i opowiedz mu, co czujesz – skorzystaj z ich pomocy.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

- *Uzgodni z Twoimi opiekunami prawnymi podejmowane działania i formy wsparcia Ciebie.*

Rodzaj krzywdy
Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Ścieżka Twojego postępowania

1. Gdy sprawcą jest kolega - inny małoletni - skontaktuj się z pracownikiem Cenrum/Placówki. Przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw.
2. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu opiekunów.
3. W miarę Twoich możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika, posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub mms/sms).
4. Przekaż dowody pracownikowi – wyznaczonemu koordynatorowi lub Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych powołanego przez Centrum, jego dane kontaktowe znajdzisz na stronie bip Centrum w zakładce dane osobowe lub ochrona danych.
5. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

- *Podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych.*

Uwaga!

Zebrane dowody muszą jasno wskazywać na konkretnego sprawcę oraz na to, że sprawca świadomie zmierzał do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej.

Jeżeli naruszenie twojej prywatności lub wyłudzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Tobie szkody majątkowej lub osobistej – to należy przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor w porozumieniu z opiekunem prawnym. W takiej sytuacji identyfikacji sprawcy dokonuje policja.

6. Jeżeli naruszenie Twoich praw skutkuje dla Ciebie dużym obciążeniem emocjonalnym, zwróć się do pedagoga lub psychologa o wsparcie, którego potrzebujesz. Zaplanują oni wraz z Tobą i Twoimi opiekunami rodzaj pomocy dla Ciebie iwdrożą działania chroniące Cię przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Rodzaj krzywdy
Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w Internecie

W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia Twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Ścieżka Twojego postępowania

Jeśli Twoi opiekunowie prawni zgłoszą taki problem związany z Tobą lub zrobisz to Ty sam:

1. Opowiedz o nim dokładnie opiekunowi prawnemu lub pracownikowi, któremu ufasz.

2. Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail. Zabezpiecz te dowody – możesz skorzystać z pomocy pracownika, którego wskaże Ci dyrektor.
3. Przekaż dowody pracownikowi. Od chwili przekazania przez Ciebie dowodów, to we współpracy z opiekunami prawnymi zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. I to policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Uwaga! *Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.*

- *Osoby uprawnione bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.*

4. Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się o pomoc do pedagog lub/i psychologa lub koordynatora.

Działania Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub Placówki:

- *Wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie, stosownie do twoich potrzeb uzgodni z Twoimi opiekunami prawnymi.*

PAMIĘTAJ !!!

KAŻDY ma prawo do poszanowania swojej godności.
JEŚLI
sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia innego Małoletniego/dziecka
to NATYCHMIAST
powiedz o tym komuś dorosłemu:

np. dyrektorowi Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych lub danej Placówki lub wyznaczonego koordynatora, który jest uprawniony do przyjmowania od Ciebie takich zgłoszeń, możesz to zrobić osobiście, listownie za pomocą poczty e-mail lub telefonicznie. Dane wyznaczonego przez Dyrektora Centrum koordynatora znajdują w zakładce BIP na stronie internetowej CENTRUM lub innemu dorosłemu, który jest dostępny na terenie Placówki np. wyznaczonemu przez Dyrektora Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych – kontakt do niego znajdziesz na stronie www..... w zakładce dane osobowe.

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: 116 111
Pamiętaj masz prawo szukać wsparcia dla siebie. Jeśli tego potrzebujesz zadzwoń pod bezpłatny numerem: 116 111
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży czynny całą dobę przez cały tydzień.
Pamiętaj masz prawo szukać wsparcia dla siebie. Więcej in-formacji możesz także uzyskać wchodząc na stronę www.116111.pl

Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców : 800 080 222
Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji: 22 594 91 00

Rzecznik Praw Dziecka prowadzi darmowy, całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania gdzie zarówno dzieci, jak i ich rodzice, czy opiekunowie mogą w każdej chwili uzyskać profesjonalne wsparcie psychologiczne i prawne. Jeśli tego potrzebujesz zadzwoń pod bezpłatny numer: 800 12 12 12

Telefonując pod wskazane numery możesz porozmawiać o wszystkim, o przyjaźni, miłości, dojrzewaniu, kontaktach z rodzicami, rodzeństwem, problemach czy emocjach, których doświadcza.

Możesz uzyskać pomoc w sytuacji, kiedy czujesz się dyskryminowany, kiedy doświadczasz przemocy lub jesteś jej świadkiem.

Pomoc Psychologiczna: 22 425 98 48

Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

CO TO JEST PRZEMOC DOMOWA?

Przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności:

a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,

b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,

d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,

e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

KTO MOŻE BYĆ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ?

a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,

b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,

c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,

d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletni.

NAJCZĘSTSZE FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na **numer alarmowy 112.** Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.

Powiatowe centra pomocy rodzinie – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.

Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.

Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.

Sądy opiekuńcze – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.

Placówki ochrony zdrowia – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.

Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

WYKAZ PLACÓWEK FUNKCJONUJĄCYCH NA TWOIM TERENIE, UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail
1	MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	LUBLINIEC UL. OŚWIĘCIMSKA 30	**34 356 20 05** od poniedziałku do piątku od 7:00 do 15:00	sekretariat@mops.lubliniec.pl
2	KOMENDA POWIATOWA POLICJI	LUBLINIEC UL. OŚWIĘCIMSKA 6	**47 858 32 55**	
3	SĄD	LUBLINIEC	**34 351 51 00**	

	REJONOWY Wydział Rodzinny i Nieletnich	UL. SĄDOWA 3	od poniedziałku do piątku od 8:00 do 15:00	

MOŻESZ ZADZWONIĆ DO:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia" tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18^{00}–22^{00} można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18^{00}–22^{00} w języku rosyjskim.
- **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17^{00}–21^{00}) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18^{00}–22^{00}).
- **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.

Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9^{30} do 15^{30}, od godz. 15^{30} do 9^{30} włączony jest automat).